

Հաստատված է
ԵՊՀ ԻՄ գիտական խորհրդի
2015 թ. դեկտեմբերի 26-ի նիստում
ԵՊՀ ԻՄ գիտական խորհրդի նախագահ
Ս. Ա. Առաքելյան

ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ

«ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ԱԶՆՎՈՒԹՅԱՆ

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

- 1.1. Սույն կանոնակարգը սահմանում է ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղի ակադեմիական ազնվության սկզբունքները, չափանիշները, ակադեմիական անազնվության դրսևորումները և դրանց կանխարգելման կարգը:
- 1.2. Կանոնակարգը մշակված է Մտավոր սեփականության համաշխարհային կազմակերպության հիմնադրման մասին կոնվենցիայի 2-րդ հոդվածի (14.07.1967թ.), Մտավոր սեփականության բնագավառում իրավախախտումները կանխելու նպատակով համագործակցության մասին համաձայնագրի (20.07.1999թ.), ՀՀ Սահմանադրության, ՀՀ Քաղաքացիական օրենսգրքի 10-րդ բաժնով, Քրեական օրենսգրքի 158-րդ հոդվածով, Մաքսային օրենսգրքի 14-րդ բաժնով, «Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների մասին» 2006թ. ՀՀ օրենքով, ԵՊՀ ԻՄ-ի կանոնադրության և ներքին կարգապահական կանոնների հիման վրա:
- 1.3. Ակադեմիական ազնվությունը սահմանվում է որպես հինգ հիմնարար արժեքների՝ ազնվության, վստահության, անկեղծության, հարգանքի և պատասխանատվության պահպանման պարտավորություն՝ անկախ իրավիճակից:

- 1.4. Ակադեմիական անագնվությունը ակադեմիական միջավայրի անմիջական շահառուների կողմից այնպիսի վարքագծերի դրսևորում է, որը նվազեցնում է ակադեմիական համակարգի արդյունավետությունը և հասարակության մեջ նրա նկատմամբ վստահությունը:
- 1.5. Ակադեմիական ագնվությունը անհրաժեշտ է մասնաճյուղի առաքելության և հիմնական նպատակների արդյունավետ իրականացման, ազնիվ և փոխադարձ վստահության մթնոլորտի ապահովման, դասական համալսարանական միջավայրի ձևավորման և որակյալ կրթական ծառայությունների տրամադրման համար:
- 1.6. Համալսարանական համակարգի ցանկացած անդամ պատասխանատվություն է կրում ազնիվ համալսարան ստեղծելու և պահպանելու համար ու պետք է նպաստի համալսարանի բարգավաճմանը և պահպանի ակադեմիական ագնվության սկզբունքները:

2. ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ԱԶՆՎՈՒԹՅՈՒՆ

- 2.1. **Ակադեմիական ագնվություն** նշանակում է կատարել ակադեմիական բոլոր աշխատանքներն առանց գրագողության, խաբեության, ստելու, խարդախության, գողության, առանց ստանալու այլ անձանցից արգելված օգնություն կամ օգտվելու տեղեկատվության ցանկացած աղբյուրից, որը հանրամատչելի չէ:
- 2.2. Ակադեմիական ագնվություն է համարվում՝
- 2.2.1. քննական աշխատանքների անցկացման ընթացքում ազնիվ և պատշաճ պահվածքը,
 - 2.2.2. գիտական և գիտահետազոտական աշխատանքներում մտքերի, գաղափարների իրական հեղինակներին հղումներ կատարելը,
 - 2.2.3. իրական (ոչ կեղծ) հետազոտական արդյունքներով հիմնավորված աշխատանքի ստեղծումը,
 - 2.2.4. մտավոր սեփականության բոլոր տեսակների պաշտպանությունը:
- 2.3. Ուսանողները պետք է գիտակցեն իրենց հանձնարարված աշխատանքի ինքնուրույն կատարման պատասխանատվությունը և խստորեն հետևեն

կարգապահական կանոններին և հրահանգներին ուսումնառության ամբողջ ընթացքում Աշխատանքների ղեկավարները կամ գիտելիքների ստուգումն անցկացնող դասախոսները իրենց հերթին պետք է ներկայացնեն գործընթացի համար անհրաժեշտ կանոնները և հրահանգները յուրաքանչյուր առաջադրանքի համար: Ուսանողների ուշադրությունը հրավիրեն այն փաստին, որ դրանց պահանջների չկատարումը ակադեմիական ազնվության սկզբունքների խախտում է:

3. ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ԱՆԱԶՆՎՈՒԹՅՈՒՆ

3.1. Ակադեմիական անազնվություն նշանակում է դիտավորյալ կերպով այլ անձի փոխարեն կատարել կամ փորձել կատարել կամ օգնել այլ անձին կատարելու ցանկացած ակադեմիական աշխատանք, որը չի համապատասխանում ակադեմիական ազնվության սկզբունքներին:

3.2. Ակադեմիական անազնվություն է համարվում՝

3.2.1. գրագործությունը՝

- ուրիշի ստեղծագործությունը որպես սեփական ներկայացնելն է կամ ուրիշի ստեղծագործության անօրինական հրապարակումը իր անվամբ, այլ կերպ՝ հեղինակային իրավունքի յուրացումը,
- այլոց գաղափարները, հետազոտությունները և մտավոր աշխատանքները սեփականացնելը և որպես ինքնուրույն աշխատանք ներկայացնելը,
- այլ հեղինակների գաղափարների, հետազոտությունների ուսումնասիրությունների և մտավոր աշխատանքների մասնակի յուրացումը,
- որևէ աշխատանքի՝ առանց իրական հեղինակին և աղբյուրը նշելու մասնակի կամ ամբողջական ընդօրինակումը զանազան աղբյուրներից, ինչպիսիք են՝ համացանցը, հոդվածները, գրքերը, ամսագրերը և այլն,
- որևէ ինտերնետային կայքից արտագրելը,
- գրքից, թերթից կամ ամսագրից հոդված արտագրելը,

- օգտագործված աղբյուրների և գրականության ցանկի՝ ակնհայտ խախտումներով ձևավորումը,
- սխալ հղումներ կատարելը, երբ ուսանողն իր աշխատանքում «Օգտագործված աղբյուրների և գրականության ցանկում» ներառում է աշխատություն, որն ինքն անձամբ չի ծանոթացել և աշխատանքում դրան հղում չի արվել: Այդ ցանկում պետք է տիպաբանված ներկայացվեն միայն աշխատանքում օգտագործված աղբյուրները: Իսկ այն աղբյուրները, որոնք աշխատանքի հեղինակի համար եղել են ներշնչանքի աղբյուր կամ նրա հայացքները ձևավորվել են դրանց ազդեցությամբ, պետք է ներկայացվեն օգտագործված աղբյուրների ցուցակից առանձին ցուցակով, օրինակ՝ «Թեմատիկ գրականություն» վերնագրի տակ,
- գնել (կամ այլ կերպով ձեռք բերել) այլ անձի կողմից կատարած աշխատանք կամ այլ առաջադրանք և ներկայացնել որպես ինքնուրույն աշխատանք,
- կրկնել վիճակագրական կամ դեմոգրաֆիական տեղեկությունները, որոնք հանրամատչելի չեն և սկզբնապես կազմվել են այլ անձի կողմից:

3.2.2. համաձայնությունը՝

- աշխատանքի անբարեխիղճ կատարմանը աջակցելը,
- թեստային աշխատանքի, քննության կամ այլ տիպի աշխատանքների՝ ակնարկ, ռեֆերատ, էսսե, լաբորատոր ու գործնական աշխատանք, ուրիշի փոխարեն կատարելը կամ ուրիշի աշխատանքի հանձնելըը սեփականի փոխարեն,
- գնահատական ստանալու շուրջ համաձայնությունը ուսանողի և դասախոսի միջև,
- գնահատական ստանալու նպատակով դասախոսին միջնորդելը (օրինակ՝ ղեկավարի, գործընկերոջ, դասախոսի, աշխատակցի և այլոց միջոցով),

3.2.3. բազմապատճենումը՝

- նույն աշխատանքը որպես տարբեր առաջադրանքներ կամ տարբեր վերնագրերով ներկայացնելը,
- միևնույն աշխատանքը տարբեր տիպի գնահատումների համար ներկայացնելը, այդ թվում՝ որևէ աշխատանքի, որը երբևէ արդեն գնահատված կամ

ներկայացված է եղել, մասնակի կամ ամբողջական կրկնությունը՝ նույնիսկ եթե այն հենց հեղինակին է և գրագողություն չի ենթադրում:

3.2.4. կեղծումը՝

- գնահատականների կամ պատասխանների կեղծում՝ այլ գնահատական ստանալու նպատակով,
- ակադեմիական գրառումների և/կամ այլ փաստաթղթերի կեղծում՝ ակադեմիական շահ ստանալու նպատակով,
- այլ սովորողի կամ ակադեմիական աշխատանքի կեղծում,
- այլ սովորողի ակադեմիական աշխատանքի վնասում,
- արգելված նյութերի կամ էլեկտրոնային հարմարանքների կիրառումը գիտելիքների ստուգման ընթացքում,
- քննության ժամանակ քննական հարցերի պատասխանների տրամադրումը այլ ուսանողների,
- կեղծել ցանկացած լաբորատոր կամ փորձնական աշխատանքի արդյունքերը կամ ցանկացած տվյալներ և տեղեկություններ,
- փոփոխել ցանկացած ակադեմիական աշխատանք այն ներկայացնելուց հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, եթե նման փոփոխությունները մտնում են առաջադրանքի պահանջների մեջ (ինչպիսիք են՝ դասախոսի գիտությամբ վերանայել տվյալ ակադեմիական աշխատանքը),
- փոփոխել գնահատականների, լաբորատոր, գործնական կամ հաճախելիության գրանցումները,
- վնասել համակարգչային սարքավորումները (այդ թվում՝ սկավառակները) կամ լաբորատոր սարքավորումները ակադեմիական աշխատանքի գնահատումը փոփոխելու կամ կանխելու համար, օգտվել այլ անձին պատկանող համակարգչային նշանաբառից, վնասել ինտերնետային կայքի բովանդակությունը կամ մատչելիությունը, գործել այլ անձի փոխարեն՝ համակարգչային ռեսուրսներ ձեռքբերելու նպատակով,

- ակադեմիական աշխատանքի անբավարար կատարման կամ չկատարման դեպքում կեղծ պատճառաբանություններ բերել (նախօրոք կամ փաստից հետո): (Օրինակ՝ քննությանը չներկայանալու կամ ակադեմիական աշխատանքը չներկայացնելու համար դասախոսին կամ համալսարանի համապատասխան պաշտոնական աշխատակցին տալ կեղծ պատճառաբանություններ և փաստաթղթեր):

3.2.5. արգելված աջակցությունը՝

- դասախոսի կողմից արգելված աջակցություն տրամադրել կամ ստանալ ցանկացած քննության կամ այլ ակադեմիական աշխատանքի վերաբերյալ: Քննությունների, ստուգարքների, լաբորատոր ու գործնական աշխատանքների և նմանատիպ գործողությունների ժամանակ ուսանողները պետք է տեղյակ լինեն, որ ցանկացած աջակցությունը (ինչպիսիք են գրքեր, գրառումներ, հաշվիչներ և այլ անձանց հետ խոսակցություններ) արգելված է՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այն հատուկ թույլատրված է դասախոսի կողմից,
- արտագրել կամ թույլատրել այլ անձանց արտագրել քննությունների պատասխանները,
- քննության ժամանակ փոխանցել կամ ստանալ տեղեկություններ, որոնք վերաբերում են տվյալ քննվող նյութերի մեջ ընդգրկված նյութերին (այդ թվում՝ փոխանցումը կարող է կատարվել բանավոր, գրավոր, նշանների կամ էլեկտրոնային ազդանշանների օգնությամբ կամ այլ կերպ),
- տալ կամ ստանալ ավելի ուշ ժամկետներում համար նշանակված քննությունների պատասխանները,
- այլ անձի փոխարեն լրացնել կամ թույլատրել այլ անձին ուսանողի փոխարեն լրացնել ամբողջ առաջադրանքը կամ դրա մեկ մասը (ինչպիսիք են աշխատանք, վարժություն, տնային առաջադրանք, ներկայացում, հաշվետվություն, համակարգչային կիրառում, լաբորատոր փորձ կամ հաշվարկ),

- ներկայացնել խմբային աշխատանք կամ թույլատրել, որպեսզի աշխատանքը ներկայացվի, երբ խմբի անդամներից ոչ բոլորն են մասնակցել աշխատանքի պատրաստմանը կամ կատարմանը:

- ծրագրավորող հաշվիչի կամ այլ էլեկտրոնային սարքի արգելված կիրառում:

3.3. **Ցանկացած այլ գործողություն**, որն անարդարացիորեն առավելություն է տալիս աշխատակցին կամ ուսանողին և ազդում նրա արձանագրած արդյունքների վրա:

4. ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ԱՆԱԶՆՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ԵՎ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

4.1. Մասնաճյուղի ֆակուլտետների ղեկանները յուրաքանչյուր նոր աշխատակցի կամ ուսանողի ծանոթացնում են սույն կարգի հետ, ներկայացնում են ակադեմիական ազնվության չափանիշները և դրանց խախտման հետևանքները, զգուշացնում են, որ ակադեմիական անազնվություն դրսևորելը պատժելի է:

4.2. Դեկանները ուսանողներին և աշխատակիցներին ներկայացնում են ակադեմիական անազնվության տարաբնույթ դրսևորումները ու դրանց բնորոշող վարքային հիմնական դրսևորումները:

4.3. Ուսանողների և աշխատակիցների հետ կնքվող պայմանագրերում ներառվում է առանձին կետ, համաձայն որի նրանք տեղեկացված են ակադեմիական ազնվության սույն կարգի դրույթներին և դրանք խախտելու դեպքում կարող են ենթարկվել պատասխանատվության:

4.4. Համաձայն ԵՊՀ ԻՄ-ի Ներքին կարգապահական կանոնների ուսանողը հեռացվում է ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղից ակադեմիական ազնվության վարքականոնների խախտման, մասնավորապես՝ ընթացիկ և եզրափակիչ քննությունների կամ ստուգարքների ընթացքում տեխնիկական միջոցների կիրառման կամ ցանկացած այլ մեթոդով կատարած արտագրության, արտագրության փորձի և սղագրության հայտնաբերման դեպքում՝ քննություն ընդունող դասախոսը դադարեցնում է տվյալ ուսանողի քննությունը, նրան հեռացնում է քննասենյակից:

- 4.5. Քննությունից անմիջապես հետո դասախոսը զեկուցագիր է ներկայացնում դեկանին՝ ուսանողի նկատմամբ կարգապահական տույժ կիրառելու և նրան մասնաճյուղից հեռացնելու նպատակով տնօրենին զեկուցագիր ներկայացնելու համար:
- 4.6. Պրոֆեսորադասախոսական, ուսումնաօժանդակ կազմի ներկայացուցիչների կամ համալսարանական այլ աշխատակիցների կողմից ակադեմիական ազնվության սկզբունքների խախտման կամ անազնվության դրսևորման դեպքերը քննարկվում են ԵՊՀ ԻՄ էթիկայի հանձնաժողովում՝ այդ հանձնաժողովում հարցերի քննարկման ընթացակարգով:

5. ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԻ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԸ

- 5.1. Սույն կանոնակարգը հաստատում է ԵՊՀ ԻՄ-ի գիտական խորհուրդը:
- 5.2. Կանոնակարգում փոփոխություններ ու լրացումներ կարող են կատարվել մասնաճյուղի գիտական խորհրդի որոշմամբ՝
- 5.2.1. տնօրենի,
 - 5.2.2. գիտական խորհրդի անդամների,
 - 5.2.3. ուսանողական խորհրդի,
 - 5.2.4. որակի կառավարման հանձնաժողովի:
 - 5.2.5. էթիկայի հանձնաժողովի առաջարկությամբ: